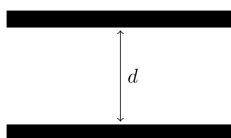

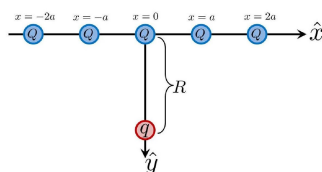
חשמל ומגנטיות – תרגיל 1

14 במרץ 2023

1. מוט עם מטען כולל Q ואורך L מונח על שולחן. מוט זה מונח במקביל למוט הראשון במרחק d ממנו. מה הכוח הכולל הפועל על כל אחת מהמוטות? מה הכוח בגבול $\frac{L}{d} \ll 1$?

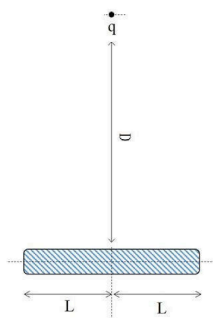

2. נתונה שרשרת אינסופית של מטענים לאורך ציר ה- x . גודלו של כל מטען הוא Q , והמרחק בין זוג מטענים שכנים הוא a . במרחק R מאחד מהם, לאורך ציר ה- y מונח מטען q .

- (א) מצאו ביטוי לכוח הפועל על המטען q כטור הכולל סכימה מאחד עד אינסוף.
 (ב) הניחו כי המטענים רחוקים מאוד זה מזה ביחס ל- R , כלומר $R \ll a$. פתחו את הביטוי מהסעיף הקודם בשלושת הסדרים הראשונים לפי $\frac{R}{a}$.
הדרכה: השתמשו בעובדה שהטור $\sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^k}$ מתכנס לכל $k \geq 2$ ובטאו את תשובתכם במונחי $\zeta_k := \sum_{n=1}^{\infty} \frac{1}{n^k}$.
 (ג) כעת הניחו כי המטענים קרובים מאוד זה לזה ביחס למרחק R , כלומר $a \ll R$. הראו כי מתקבלת התוצאה שראיתם בכיתה עבור תיל טעון אחיד.
הדרכה: בגבול זה לא תוכלו להשתמש בשיטה הרגילה של פיתוח לטור טיילור. נסו להשתמש בקירוב אחר (למשל, סכום רימן).

3. נתון מוט טעון באורך $2L$ שמרכזו בראשית הצירים. חצי מהמוט (קטע באורך L) טעון באופן אחיד במטען כולל Q , והחצי השני באופן אחיד במטען כולל $-Q$. במרחק D מראש הצירים, בניצב לציר המוט (לאורך ציר z), מונח מטען q (כלומר, מיקומו הוא $(0, 0, D)$).

- (א) מצאו ביטוי כללי לכוח הפועל על q .
- (ב) מצאו את הקירוב המוביל לכוח בגבול $D \gg L$. מהו הסדר המוביל (מונופול, דיפול, קוואדרופול...)?
- (ג) הסבירו מטעמי סימטריה מדוע לא יכול לפעול על החלקיק כוח בציר z . (רמז: דמיינו פעולה גאומטרית שהופכת את סימן המטען בכל חלק).
- (ד) מצאו את הקירוב המוביל לכוח בגבול ההפוך $L \gg D$.
4. נתונים שני מטענים, Q ו- $-Q$. הראשון ממוקם ב- $(-\frac{d}{2}, 0)$ והשני ב- $(\frac{d}{2}, 0)$.
- (א) חשבו את העבודה הדרושה להבאת מטען q מאינסוף לנקודה $(0, 0)$ לאורך ציר ה- y .
- (ב) כתבו ביטוי לעבודה הדרושה להבאת מטען מאינסוף לנקודה (x, y) .
- הנחייה: כוח קולון משמר, ולכן ניתן להניח כי העבודה אינה תלויה במסלול.
5. נתונים שלושה מטענים: שניים במטען q , בנקודות $(\frac{d}{2}, 0)$ ו- $(-\frac{d}{2}, 0)$ והשלישי במטען Q בראשית.
- (א) חשבו את הכוח הפועל על מטען q_0 שנמצא בנקודה $(0, y)$.
- (ב) כתבו את שני האיברים המובילים בפיתוח לטור של הכוח על q_0 עבור $\frac{d}{y} \ll 1$. מה הסדר של האיבר המוביל ב- d (כלומר, האיבר הראשון שתלוי ב- d)?
- (ג) כעת נניח כי $Q = -2q$. מה הכוח על המטען לסדר מוביל בגבול $\frac{d}{y} \ll 1$?